

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 1750
Warszawa, 14 lipca 2017 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Stanisława Piotrowicza.

(-) Waldemar Andzel; (-) Piotr Babinetz; (-) Ryszard Bartosik; (-) Barbara Bartuś; (-) Joanna Borowiak; (-) Lidia Burzyńska; (-) Anita Czerwińska; (-) Szymon Giżyński; (-) Jarosław Gonciarz; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Piotr Kaleta; (-) Lech Kołakowski; (-) Robert Kołakowski; (-) Krzysztof Kubów; (-) Andrzej Matusiewicz; (-) Kazimierz Moskał; (-) Stanisław Piotrowicz; (-) Piotr Pyzik; (-) Wojciech Skurkiewicz; (-) Jolanta Szczypińska; (-) Jacek Świat; (-) Sylwester Tułajew; (-) Jan Warzecha; (-) Grzegorz Adam Woźniak; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Łukasz Zbonikowski; (-) Maria Zuba.

USTAWA

z dnia .....

o zmianie ustawy o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego

Art. 1. W ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2073) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. Sędzią Trybunału może zostać osoba, która wyróżnia się wiedzą prawniczą oraz spełnia wymagania niezbędne do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego.”;

2) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do praw i obowiązków sędziów Trybunału stosuje się odpowiednio ustawę z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym.”.

Art. 2.1. Od dnia wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1 w razie śmierci sędziego Trybunału Konstytucyjnego, zwanego dalej „sędzią” jego rodzinie przysługuje odprawa pośmiertna na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, z późn. zm.) dla rodzin pracowników. Do okresu zatrudnienia, od którego zależy wysokość odprawy, wlicza się wszystkie okresy zatrudnienia na stanowiskach asesora sądowego lub sędziego.

2. W razie śmierci sędziego albo sędziego w stanie spoczynku lub członka jego rodziny, osobie, która pokryła koszty pogrzebu, przysługuje świadczenie pieniężne w wysokości i na zasadach określonych dla zasiłku pogrzebowego z ubezpieczenia społecznego.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w razie śmierci osoby pobierającej uposażenie rodzinne albo członka rodziny tej osoby.

4. W razie zbiegu prawa do świadczenia, o którym mowa w ust. 2 i 3, z prawem do zasiłku pogrzebowego z ubezpieczenia społecznego, przysługuje prawo do jednego ze świadczeń, wybranego przez uprawnionego.

Art. 3.1. Od dnia wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1, w razie śmierci sędziego albo sędziego w stanie spoczynku, członkom jego rodziny, spełniającym warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej w myśl przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przysługuje uposażenie rodzinne w wysokości:

1) dla jednej osoby uprawnionej - 85%,

- 2) dla dwóch osób uprawnionych - 90%,
  - 3) dla trzech lub więcej osób uprawnionych - 95%
- podstawy wymiaru.

2. Podstawę wymiaru uposażenia rodzinnego przysługującego rodzinie stanowi:

1) w przypadku rodziny zmarłego sędziego stanie spoczynku - uposażenie, jakie przysługiwało w chwili śmierci zmarłemu sędziemu w stanie spoczynku, z zastrzeżeniem pkt 2;

2) w przypadku rodziny zmarłego sędziego albo zmarłego sędziego w stanie spoczynku przeniesionego na podstawie art. 32 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego - uposażenie, jakie przysługiwałoby mu w chwili śmierci w wysokości 75% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat, pobieranych na ostatnio zajmowanym stanowisku.

3. Uposażenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, podwyższa się stosownie do zmian wysokości wynagrodzeń zasadniczych sędziów czynnych zawodowo.

4. W razie zbiegu prawa do uposażenia rodzinnego z prawem do emerytury lub renty, na wniosek uprawnionego, przysługuje albo uposażenie rodzinne, albo emerytura lub renta.

5. Do uposażenia rodzinnego przysługuje dodatek dla sierot zupełnych w wysokości i na zasadach określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 4. Przepisy art. 2 i art. 3 stosuje się do zdarzeń, które miały miejsce od dnia wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Przedmiotem przedkładanego projektu jest zmiana dwóch przepisów ustawy z 30 listopada 2016 r. o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego. Pierwszy z nich dotyczy kwalifikacji wymaganych do zajmowania stanowiska sędziego TK (art. 3 ustawy), a drugi kwestii odpowiedniego stosowania przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym do praw i obowiązków sędziów TK (art. 19 ustawy). Ponadto wprowadzane są przepisy dostosowujące gwarantujące zabezpieczenie społeczne rodzinom zmarłych sędziów Trybunału, również sędziów w stanie spoczynku.

Grupa posłów uznała za zasadne wprowadzenie zmian do tych regulacji, by zapewnić spójność systemu prawnego i w sposób wyraźny zagwarantować realizację prawa do zabezpieczenia społecznego rodzinom sędziów TK, w tym sędziów Trybunału w stanie spoczynku.

II. O niekonsekwencji ustawodawcy w obowiązujących rozwiązaniach prawnych w tym zakresie poinformowała w piśmie do Marszałka Sejmu Prezes Trybunału Konstytucyjnego. Uwagi dotyczyły brzmienia niektórych przepisów ustawy o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego, zwłaszcza w związku z niespójnością regulacji odnoszących się do kwestii socjalnych sędziów Trybunału i ich rodzin.

III. Grupa posłów dokonała analizy ustawy o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego i zwróciła uwagę, że zgodnie z art. 3 ustawy, „Sędzią Trybunału może zostać osoba, która wyróżnia się wiedzą prawniczą oraz spełnia wymagania niezbędne do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego”. Ustawodawca nie uwzględnił w tym przepisie wymogów niezbędnych do pełnienia urzędu na stanowisku drugiego z najwyższych sądów konstytucyjnych, a mianowicie Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Grupa posłów uznała, że w związku z tym, że Sąd Najwyższy i Naczelny Sąd Administracyjny są najważniejszymi sądami w państwie, a ich istnienie jest umocowane w Konstytucji nie można deprecjonować pozycji żadnego z tych dwóch organów, a tym bardziej wymagań dla kandydatów urząd sędziowski w tych sądach.

Z tego względu, w ramach swobody ustawodawczej, wnioskodawca proponuje, by do konstytucyjnego organu władzy sądowniczej, którym jest Trybunał Konstytucyjny mieli dostęp kandydaci, którzy spełniają wymogi przewidziane na stanowisko sędziowskie w Sądzie Najwyższym lub w Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

IV. Drugim zmienianym przepisem jest art. 19 ustawy o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego. W obecnym brzmieniu przepis ten stanowi: „Art. 19. W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do praw i obowiązków sędziów Trybunału stosuje się odpowiednio przepisy art. 43-45 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym”. Ograniczenie możliwości odpowiedniego stosowania przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym do kilku jej przepisów spowodowało, że trudno jest jedynie w oparciu o zasady ogólne wynikające z przepisów prawa pracy i przepisów zabezpieczenia społecznego określić prawa członków rodziny sędziego

Trybunału Konstytucyjnego w zakresie zabezpieczenia społecznego. Przed dniem wejścia w życie ustawy o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego zagadnienia te były przesądzone przez odpowiednie stosowanie przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym, a następnie na podstawie ustawy o Sądzie Najwyższym przez stosowanie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Skoro obecnie trudności przynosi właściwe podanie podstaw świadczeń z zabezpieczenia społecznego dla rodzin sędziów TK, w tym rodzin sędziów TK w stanie spoczynku, grupa posłów uznała za zasadne, by powrócić do dotychczasowej praktyki, że ogólnie w kwestiach nieuregulowanych w sprawie statusu sędziów Trybunału Konstytucyjnego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o Sądzie Najwyższym. Na organach stosujących prawo będzie spoczywać określenie, które przepisy ustawy o Sądzie Najwyższym będą miały zastosowanie.

Wnioskodawca jest świadomy, że urząd sędziego konstytucyjnego ma wyraźne cechy odrębności, które zasługują na odrębną regulację. Wyrazem tego jest zmieniana ustawa o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego. Mimo pewnych podobieństw do statusu sędziego w sądach powszechnych, administracyjnych oraz Sądzie Najwyższym, urząd sędziego Trybunału ma takie właściwości, że tylko w niewielkim zakresie, w tym spraw typowych dla realizacji praw pracowniczych w ramach stosunku służbowego nawiązywać do odpowiedniego stosowania przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym.

Zatem wnioskodawca podkreśla, że zastosowana w zmienianym art. 19 ogólna formuła odpowiedniego stosowania przepisów ustawy o Sądzie Najwyższym będzie dotyczyła jedynie spraw nieuregulowanych w ustawie o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego związanych z obowiązkami i prawami sędziów, w tym będzie ona dotyczyła stosunku służbowego np. urlopu wypoczynkowego, uprawnień socjalnych, dodatku do wynagrodzenia związanego ze stażem pracy, a także zabezpieczenia społecznego rodzin sędziów TK.

V. By zapewnić spójność i ciągłość regulacji dotyczącej statusu rodzin zmarłego sędziego Trybunału Konstytucyjnego albo sędziego Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku projektodawca wprowadza przepisy, które mają obowiązywać z mocą od dnia wejścia w życie ustawy o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego. Treść tych przepisów, wzorowana na art. 101 i art. 102 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych z 2001 r., ma być gwarancją, że rodzina zmarłego sędziego Trybunału nie pozostanie bez zabezpieczenia społecznego, które przysługuje innym podmiotom.

VI. Konsekwencją wprowadzonych zmian będzie większa przejrzystość regulacji dotyczącej statusu sędziów TK zarówno, jeśli chodzi o wymogi stawiane kandydatom na stanowisko sędziego, jak i o prawa i obowiązki, które przysługują sędziom TK w związku ze stosunkiem służbowym. Nade wszystko zostanie wyraźnie zapewnione określone zabezpieczenie społeczne członkom rodzin sędziów Trybunału Konstytucyjnego, co stanowi realizację zasad konstytucyjnych.

VII. Projekt wywołuje pozytywne skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i prawne.

VIII. Przedmiot projektowanej ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 17 lipca 2017 r.

BAS-WAPM-1473/17
TRYB PILNY

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Stanisław Piotrowicz)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W art. 1 projektu ustawy proponuje się znowelizowanie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2073), dalej jako „ustawa”. Zgodnie ze zmienianym art. 3 ustawy sędzią Trybunału Konstytucyjnego (TK) będzie mogła zostać także osoba, która spełnia wymagania niezbędne do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego. Z kolei zmiana art. 19 ustawy ma na celu wprowadzenie zasady, iż w zakresie nieuregulowanym w ustawie do praw i obowiązków sędziów TK stosuje się odpowiednio ustawę z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym.

W art. 2 projektu zawarto propozycję uregulowania kwestii odprawy pośmiertnej przysługującej rodzinie w razie śmierci sędziego TK, zaś w art. 3 projektu – kwestii uposażenia rodzinnego przysługującego rodzinie w razie śmierci sędziego TK albo sędziego TK w stanie spoczynku.

Zgodnie z art. 5 projektowanej ustawy ma ona wejść w życie z dniem ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy
Materia, której dotyczy projekt ustawy, pozostaje poza zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Projekt ustawy nie reguluje kwestii objętych zakresem prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Warszawa, 17 lipca 2017 r.

BAS-WAPM-1474/17
TRYB PILNY

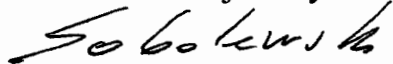
Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie
stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o statusie
sędziów Trybunału Konstytucyjnego (przedstawiciel wnioskodawców: poseł
Stanisław Piotrowicz) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii
Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu**

W art. 1 projektu ustawy proponuje się znowelizowanie ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2073), dalej jako „ustawa”. Zgodnie ze zmienianym art. 3 ustawy sędzią Trybunału Konstytucyjnego (TK) będzie mogła zostać także osoba, która spełnia wymagania niezbędne do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego. Z kolei zmiana art. 19 ustawy ma na celu wprowadzenie zasady, iż w zakresie nieuregulowanym w ustawie do praw i obowiązków sędziów TK stosuje się odpowiednio ustawę z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym. W art. 2 projektu zawarto propozycję uregulowania kwestii odprawy pośmiertnej przysługującej rodzinie w razie śmierci sędziego TK, zaś w art. 3 projektu – kwestii uposażenia rodzinnego przysługującego rodzinie w razie śmierci sędziego TK albo sędziego TK w stanie spoczynku.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego nie jest projektem ustawy wykonującej prawo UE w rozumieniu art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu.

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski